



**BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ**

bilim bizde toplanır  
bizden yayılır



‘Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ nelerdir?

Üniversite olarak biz neler yapıyoruz?

İyi uygulama örneği (The University of Manchester)

Değerlendirme & Öneriler

Küresel ısınma gerçeği, sürdürülebilirlik kavramının önemine bir kez daha vurgu yapmaktadır. Sürdürülebilirlik planları sayesinde tüm negatif etkiyi pozitive çevirebilmek mümkündür. Sürdürülebilirlik konusunda her bir bireye büyük sorumluluklar düşmektedir. 'Sürdürülebilirlik' çeşitlilik ve üretkenliğin devamının sağlanması anlamına gelmektedir.



Sürdürülebilir kalkınma; gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneğine zarar vermeden kalkınmayı sağlama anlamına gelmektedir. Çevresel, ekonomik ve sosyal alanlarda dengeyi sağlayarak bugünü ve geleceği güvence altına almak şeklinde de tanımlanabilir.

Birleşmiş Milletler, küresel bir eylem çağrısı olan **Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini** 2015 yılında kabul etti. Bu eylem çağrısı, 2030 yılına kadar sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için bir yol haritası durumundadır.

‘Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’, 17 başlıktan oluşmaktadır.





## YoksulluĐun tüm biĐimlerini her yerde sona erdirmek

YoksulluĐun tüm Őekilleriyle ortadan kaldırılması amacı, herkesin en temel insani gereksinimlerini karŐılayabilmesi iÇin ortaya konulmuş bir hedeftir. Bu hedef kapsamında; evrensel temel gelir ile yeterli besin, temiz su ve sıhhi koŐullara ulaŐımın yaygınlaŐmasının gerekliliği de vurgulanmıştır.

- \* SGK en Đok vergi oĐeyen Vakıf Üniversitesi
- \* 2023 6 Őubat deprem bölgesine yardım amağlı gerĐekleŐtiren faaliyetler ve SKS iÇinde kurulan dayanıŐma topluluğu





## Açlığı bitirmek, gıda güvenliğine ve iyi beslenmeye ulaşmak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek

Açlık ve yetersiz beslenme sorununa karşı ortaya konulmuş bir hedeftir. Çocuklar dahil herkesin yeterli besine sahip olması amaçlanmaktadır. Tarımsal verimliliği artırma ve sürdürülebilir tarım pratikleri ile gıda güvenliğini sağlamak hedeflenmektedir. Ayrıca, beslenmeyi geliştirmek de bu hedef kapsamındadır.

\*Bağlıca Kampüsü, Kahramankazan, Çeltikçi, Kalecik ilçelerinde tarımsal faaliyetler yürütülmektedir.

Üzüm fideleri ekilmiştir, örtüaltı ve açık alan sebze üretimi yapılmaktadır, meyve bahçesi oluşturulmuştur, doğal yaşam ünitesi kurulmuştur.

\*Kampüste, karaçam ağaçlarında zararlı mücadelesi sürdürülmektedir.





## Sağlıklı ve kaliteli yaşamı her yaşta güvence altına almak

Herkesin sağlıklı ve kaliteli bir yaşama sahip olması amacıyla oluşturulmuş bir hedeftir. Bu kapsamda; çocuk ve anne ölümlerinin azaltılması, AIDS, tüberküloz, sıtma gibi hastalıklarla mücadele etmek amaçlanmıştır. Bu hedef, akıl ve ruh sağlığının geliştirilmesi yoluyla mutluluğun desteklenmesini de kapsar.

\*Yönetim Üst Kurulu Başkanımız Prof. Mehmet Haberal tarafından gerçekleştirilen organ nakilleri

\*Diş Hekimliği Fakültesi öğrencileri ve akademisyenleri tarafından; Ankara Mamak Naşide Halil Gelendost İlkokulunda, 'Ağız ve Diş Sağlığı' konusunda öğrencileri eğitmek amacıyla sunumlar ve ağız taraması yapılmıştır.



## **Kapsayıcı ve hakkaniyete dayanan nitelikli eğitimi sağlamak ve herkes için yaşam boyu öğrenim fırsatlarını teşvik etmek**

Yaşam boyu öğrenime desteği içeren bu hedef, herkesin kaliteli ve kapsayıcı eğitime ulaşabilmesini amaçlar. Bu kapsamda, okul öncesi eğitim dahil olmak üzere tüm çocukların ücretsiz ve nitelikli eğitime katılabilmeleri hedeflenmiştir. Ayrıca, eşit biçimde erişilebilir kaliteli teknik ve mesleki eğitime sahip olmanın gerekliliği vurgulanmıştır.

\* Mesleki Eğitim Uygulamaları (Mühendislik ve Ticari Bilimler Fakültesi 7+1 uygulamaları)  
İşitme ve Görme Engelli Öğrencilerimize Kütüphane (görme engelliler için okuma salonları),  
Sınav ve diğer süreçlerde sağlanan destekler





## Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve tüm kadınlar ile kız çocuklarını güçlendirmek

Bu hedef, toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığın sona erdirilmesi ile ilgilidir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayanan siyasi, ekonomik ve sosyal hayatta karar verme süreçlerindeki fırsat eşitsizliğinin önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, her türlü istismarı kapsayan şiddete son verilmesi de vurgulanmıştır.

\* Başkent Üniversitesi Kadın-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Araştırma ve Uygulama Merkezi (BÜKÇAM) kurulmuştur.

Toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanarak kadının toplumda bağımsız bir birey olarak var olması; kendisinin ve çocuklarının sorunlarını, gereksinimlerini kendisinin dile getirmesi gerektiği inancını temel alarak, kadın-çocuk sağlığı ve sorunları konusunda çalışmaktadır. Ülke genelinde orta öğretim ve üniversite öğrencilerinin kadın-çocuk sağlığı, aile planlaması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi ile ilgili konular hakkında bilgilendirilmelerini, aktivitelere katılımlarını, eğitim materyali geliştirme gibi ortak çalışmalarda bulunmalarını sağlayarak, bilinçli bir öğrenim gençliği yetiştirmek amaçlanmıştır.

\* Ticari Bilimler Fakültesi akademisyenleri tarafından; TÜBİTAK 1001 kapsamında “Kadın-Erkek Eşitliği Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi Çerçevesinde Ayrıştırma Analizi: G20 Parlamentolarındaki Kadın Temsilinin Etkinliği” projesi yürütülmektedir.



## Herkes için erişilebilir su ve atık su hizmetlerini ve sürdürülebilir su yönetimini güvence altına almak

İçme suyuna evrensel erişimin sağlanması ve su kıtlığı ile mücadele etmek için ortaya konmuş bir hedefdir. Suyu daha sürdürülebilir bir şekilde yönetmek ve sağlıklı koşulları herkes için erişilebilir kılmak bu hedefin kapsamına girmektedir.

- \* İklim Zirvesi- Eko-İklim ATO geniş kapsamlı katılım
- \* Kampüste su tüketimini azaltmaya yönelik bireysel bilinçlendirme çalışması



## Herkes için karşılanabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimi sağlamak

Bu hedef, günlük hayatı yakından etkileyen enerjiye erişim ile ilgilidir. Herkesin enerjiye uygun fiyatla erişiminin güvence altına alınmasını kapsar. Sürdürülebilir ve temiz enerjiyi evrensel bir şekilde ulaşılabilir kılmak hedeflenmektedir. Ayrıca, ekonomik kalkınmayı destekleyen güvenilir bir enerji sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

\* «Sürdürülebilir Çevreci Kampüs Projesi» kapsamında, kampüsün elektrik ihtiyacının karşılanması amacıyla, kütüphane kültür merkezi çatı alanı ve otopark (carport) alanında 1,9 Megawatt kurulu güce sahip “Güneş Enerjisi Santrali” bulunmaktadır.

\* Küresel ısınma başta olmak üzere çevre sorunları ve değişik alanlardaki gereksinimleri içeren tüm süreçlerle ilgisi bulunan en önemli aktörlerden birinin de enerji olduğu bakış açısıyla ve disiplinler arası bilgi tabanında yenilikçi çözümler üretebilecek enerji mühendisleri ve enerji yöneticilerinin eğitiminin gerekli görülmesi sebebi ile Fen Bilimleri Enstitüsünde Enerji Mühendisliği Yüksek Lisans Programı açılmıştır.



## İstikrarlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, tam ve üretken istihdamı ve herkes için insana yakışır işleri desteklemek

İnsana yakışır istihdamı artırma hedefi, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme amacını da içermektedir. Bu amaç, yeni istihdamın yanı sıra iş koşullarının iyileştirilmesi gerekliliğini de vurgulamaktadır. Bu hedefi hayata geçirmek, insan onuruna yakışan işler sayesinde adil bir yaşam elde edilmesi anlamına gelmektedir.

- \* Çalışan Sayımız
- \* Kariyer Yönlendirme Merkezinin Faaliyetleri
- \* İşte Başkent Buluşmaları



## Dayanıklı altyapılar tesis etmek, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi desteklemek ve yenilikçiliği güçlendirmek

Bu hedef, ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma odaklıdır. Yenilikçilik ve altyapı yatırımları yoluyla sürdürülebilir gelişimi desteklemeyi amaçlamaktadır. Böylece, küreselleşmenin yarattığı eşitsizlikleri ortadan kaldırmak mümkün olabilecektir. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınmanın getirdiği avantajlardan herkesin faydalanabilmesi için ortaya konmuş bir hedeftir.

- \* TÜBİTAK Projeleri
- \* Enerji Panelleri
- \* Ekin Ön Kuluçka Merkezinin Faaliyetleri





## Ülkeler içinde ve arasında eşitsizlikleri azaltmak

Bu hedef, tüm ülkelerde ve uluslararası alanda eşitsizliklerin azaltılması ile ilgilidir. Bu doğrultuda; yaş, cinsiyet, engel durumu, ırk, etnik köken, din veya herhangi bir statüye bağlı olarak yapılan eşitsizliklerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

\*YÖK tarafından düzenlenen “Engelsiz Üniversite Ödülleri-2022” kapsamında, Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu 4 programı, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ise 1 programı ile ‘Engelsiz Program Nişanı’ almaya hak kazanmışlardır. Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu, eğitimde erişim konusunda yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı “Yeşil Bayrak”, mekânda erişim konusunda yapmış olduğu düzenlemelerden dolayı “Turuncu Bayrak” adayı olmaya hak kazanmıştır.

\* Fen-Edebiyat Fakültesi akademisyenleri; göçmenlerin sosyal uyumunun sağlanmasının hedeflendiği “Training of refugee offenders by virtual reality” AB Erasmus+ projesinin yürütücülüğünü ve araştırmacılığını yapmaktadırlar.

## **Şehirleri ve insan yerleşimlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir kılmak**

Bu hedef, artan şehir nüfusu ile ilgilidir. Şehirlerin daha sürdürülebilir bir yapıya sahip olması hedeflenmektedir. Herkesin uygun fiyatlı konutlara ve temel hizmetlere eriştiği kapsayıcı ve güvenli sürdürülebilir şehirler inşa etme, dünyanın kültürel mirasının ve doğal kaynaklarının korunması amaçlanmaktadır.

\* Üniversitenin 2020 yılında «Birleşmiş Milletler Eğitim, Kültür ve Bilim Örgütü (UNESCO) Kursüleri Programında» yer alması sebebi ile, 2021 yılında kültür alanında ‘Bellek Ankara Projesi’ hayata geçirilmiştir.



## **Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarını sağlamak**

Bu hedef, üretim ve tüketim alanında sürdürülebilirliğin sağlanması ile ilgilidir. Doğal kaynakların kullanımının düzenlenmesi ve etkin bir atık yönetiminin oluşturulması bu bağlamda önemlidir. Atık üretiminin azaltılması yoluyla doğaya verilen zararı yönetmek, bu hedefin kapsamındadır. Daha sorumlu üretim ve tüketim pratiklerinin benimsenmesi amaçlanmaktadır.

\* Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği desteğiyle Başkent Üniversitesi tarafından yürütülen “Çiftçilerin Pestisit Kullanımına Yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi ve Biyoizlenmesi Projesi” Polatlı, Kalecik, Kahramankazan, Gölbaşı, Haymana ve Beypazarı ilçelerinde çiftçi eğitimleri yapılmıştır.

\* Üniversitemiz ‘Sera-Çevre Düzenleme ve Ağaçlandırma Birimleri’, 2022 yılında, 5744 adet muhtelif ağaç dikimi gerçekleştirmiştir. Kahramankazan Kampüsünde 40 ton yaş sebze üretimi yapılmıştır. Ayrıca, Haymana-Cihanbeyli-Gölbaşı-Kahramankazan-Yapracık ve Kızılcahamam’da 607 ton yem, 245 ton tahıl ve 750 kg meyve hasadı yapılmıştır.





## İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele için acilen eyleme geçmek

İklim eylemi hedefi, küresel bir kriz olan iklim değişikliği ile mücadele için acilen harekete geçilmesi gerekliliği konusundadır. İklim değişikliğinin etkilerini önlemek için gerekli önlemlerin ulusal politika ve stratejilere bütüncül bir yaklaşımla entegre edilmesi gerekmektedir. İklim odaklı riskleri yönetebilme kapasitesinin tüm ülkelerde geliştirilmesi, etkili bir iklim krizi yönetimi için gerekli görülmektedir.

\* Başkent Üniversitesi Sürdürülebilir Çevre Uygulama ve Araştırma Merkezi (BÜÇEM) kurulmuştur.

Üniversitede, kamuoyunda çevre bilincinin yaratılması faaliyetlerinde bulunmak ve çevresel farkındalık yaratarak çevre bilincini, çevre davranışına dönüştürmek amaçlanmaktadır.

\* Başkent Üniversitesi, sürdürülebilir yeşil kampüs olma yolundaki çalışmalarına uzun yıllardır devam etmektedir ve “2025 UI GreenMetric Dünya Üniversiteler Sıralamasında” dünyanın en çevreci ve sürdürülebilir 101., Türkiye’nin 7. ve Ankara’nın 1. üniversitesi olmuştur.



## **Sürdürülebilir kalkınma için okyanusları, denizleri ve deniz kaynaklarını korumak ve sürdürülebilir kullanmak**

Okyanuslar, denizler ve deniz kaynaklarının korunması hedefi, ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin önemini vurgulamaktadır. Bu hedef, sürdürülebilir kalkınmaya bütüncül bir yaklaşımla doğal kaynakların korunmasını merkeze alır ve deniz kirliliğinin azaltılması ile yakından ilgilidir.



**Karasal ekosistemleri korumak, iyileştirmek ve sürdürülebilir kullanımını desteklemek; sürdürülebilir orman yönetimini sağlamak; çölleşme ile mücadele etmek; arazi bozunumunu durdurmak ve tersine çevirmek; biyolojik çeşitlilik kaybını engellemek**

Karasal yaşam, hayati önem taşıyan ormanları ve biyoçeşitliliği kapsayan bir alanı ifade etmektedir. Ormansızlaşma, kuraklık ve çölleşmenin önüne geçilmesi hedefi, doğal yaşam alanlarının korunması gerekliliği anlamına gelmektedir. Karasal ekosistemleri sürdürülebilir bir anlayışla korumak aynı zamanda biyolojik çeşitliliğin azalmasını engellemeye katkı sağlayacaktır.

\* TÜBİTAK 1001 projesi kapsamında, Anadolu'da Yaşayan Lekeli Semender Salamandra *Infraimmaculatanın* (Mertensi 1948) ekolojisi, popülasyon biyolojisi ve filogenetik yapısı incelenmektedir.

\* Başkent Üniversitesi Bağlıca Kampüsünün üzerinde bulunduğu araziye kuruluşundan itibaren (1993) 4,5 milyon adet, çeşitli tip ağaç ve muhtelif çalı türü bitki dikilmiştir (saha hakkında gerekli haritalar hazırlanmış ve bölgeye uyumlu bitki türleri belirlenmiştir). Üniversitenin ağaçlandırılacak orman arazisinin toplamı 2.428.000 m<sup>2</sup>'dir.



## **Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve kapsayıcı toplumlar tesis etmek, herkes için adalete erişimi sağlamak ve her düzeyde etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar oluşturmak**

Bu hedef, sürdürülebilir kalkınmanın sosyal boyutu ile ilgilidir. Her türlü şiddeti azaltma amacını içermektedir. Kapsayıcılık ve adalet gibi değerleri merkeze alan toplumlar inşa etmeyi teşvik etmektedir. Ayrıca, hesap verebilir kurumlar aracılığıyla herkesin adalete erişim sağlaması amaçlanmaktadır. Bu hedef, sürdürülebilir kalkınmanın sosyal boyutunu öne çıkarmaktadır.

\*Başkent Üniversitesi Ceza Hukuku ve Kriminoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (CEKAMER) kurulmuştur.

Merkez, ceza hukuku, ceza muhakemesi hukuku, infaz hukuku, kriminoloji ve ilgili alanlara ilişkin konularda yayınlar yapmak ve bu tür çalışmalara katkıda bulunmak amacını taşımaktadır.

\*Başkent Üniversitesi Kıbrıs Türk Tarihi Araştırmaları Merkezi (BÜ-KITAMER) kurulmuştur.

Kıbrıs Türklerinin var olma mücadelesini ve Kıbrıs Türklerine on yıllardır uygulanan gayri hukuki politikaları kamuoyu ile bilim dünyasının gündemine getirmeyi, yapılacak bilimsel çalışmalarla Kıbrıs Türk Tarihi alanına katkıda bulunmayı ve gerektiğinde Kıbrıs'taki gelişmeler konusunda kamuya danışmanlık yapmayı amaçlamaktadır.



## Uygulama araçlarını güçlendirmek ve sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığı canlandırmak

Diğer tüm hedeflerin tamamlayıcısı konumundaki bu hedefin konusu, sürdürülebilir kalkınma yolunda küresel ortaklığın canlandırılmasıdır. Finans, teknoloji ve ticaret gibi alanlarda uluslararası iş birliğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, 17 sürdürülebilir kalkınma hedefini hayata geçirmek için ulusal planların desteklenmesinin önemi de vurgulanmıştır.

\* Başkent Üniversitesinin stratejik odaklarından “Toplum Gereksinimlerine Yanıt Verme” alanında olduğu gibi; tüm birimler toplumsal katkıya yönelik hedeflerini belirleyip, Üniversitenin tanımladığı, “Toplumsal Katkı Süreçleri” dokümanı doğrultusunda eylemlerini yerine getirmektedir. Üniversitenin toplumsal katkı faaliyetleri; “üniversitenin topluma sunduğu hizmetler”, “toplumun eğitilmesine ve bilgilendirilmesine katkı” ve “sosyal sorumluluk projeleri” olarak üç başlıkta değerlendirilmekte ve izlenmektedir.



İyi uygulama örneği:

THE UNIVERSITY OF MANCHESTER  
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS REPORT

<https://documents.manchester.ac.uk/display.aspx?DocID=55036>

- \*Akademisyenlerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine hizmet eden yayınlarının sınıflandırılması ve artırılması beklenmektedir.
- \*TÜBİTAK, tüm proje hakemliklerinde konu başlıklarının 17 hedeften birinin kapsamında olmasının da değerlendirmesini istemektedir.
- \*Akademik birimler, öğrencilerini sürdürülebilirlik ile ilgili (ders, proje, sunum, vb. ile) bilinçlendirmesi beklenmektedir.
- \*Rektörlüğe bağlı Sürdürülebilirlik Biriminin kurulması önerilebilir. Bu doğrultuda Üniversitede gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili tüm verilerin bu birimde toplanarak 17 kalkınma hedefi kapsamında değerlendirilmesi ve kamuoyunun sistematik olarak bilgilendirilmesi sağlanabilir.
- \*İklim değişikliği okur yazarlığı ve benzeri dersler üniversite geneline açılan seçimlik dersler olarak yürütülebilir.

# Sonuç & Değerlendirme

## Soru & Cevap

## Kaynaklar:

<https://sdgs.un.org/goals>

<https://www.undp.org/sustainable-development-goals>

<https://turkiye.un.org/tr/sdgs>

<https://www.kureselamaclar.org/>

<https://www.semtrio.com/blog/birlesmis-milletler-17-surdurulebilir-kalkinma-hedefleri>

[http://kgs.baskent.edu.tr/kw/upload/577/dosyalar/2021\\_KURUM-ic-DEgERLENDiRME-RAPORU.pdf?birim=577&menu\\_id=14](http://kgs.baskent.edu.tr/kw/upload/577/dosyalar/2021_KURUM-ic-DEgERLENDiRME-RAPORU.pdf?birim=577&menu_id=14)

<https://documents.manchester.ac.uk/display.aspx?DocID=55036>



Teşekkür ederiz...